

PROVÁDĚCÍ PLÁN
zachování a obnovy kulturních památek
ve Zlínském kraji pro rok 2025

Turecké stany v Podzámecké zahradě Arcibiskupského zámku v Kroměříži

Krajský úřad Zlínského kraje, Odbor kultury a památkové péče

Oddělení památkové péče

2025

Prováděcí plán podpory památek ve Zlínském kraji je pravidelně zpracováván od roku 2005 a navazuje na schválenou Koncepti účinnější podpory památkové péče ve Zlínském kraji (usnesení Zastupitelstva kraje č. 0795/Z23/16 ze dne 21. 9. 2016). Je koncepčním dokumentem, z kterého vychází i samotná realizace obnovy památek, dříve v rámci Fondu kultury Zlínského kraje a od roku 2016 v rámci Fondu Zlínského kraje, sekce KULTURA – Programu na podporu stavební obnovy a restaurování kulturních památek a památek místního významu. Jedná se o dotační program, jehož cílem je obnova kulturních památek a památek místního významu Zlínského kraje při dosažení maximální efektivity a hospodárnosti využití rozpočtových prostředků Zlínského kraje.

Důvodem podpory je poskytování účelově určených neinvestičních dotací, které slouží především k naplnění následně uvedených priorit:

- obnova kulturních památek a památek místního významu nacházejících se ve špatném technickém stavu, pokud tento stav nebyl zaviněn vlastníkem, zejména odvrácení nevratné degradace kulturní památky nebo památky místního významu,
- obnova kulturních památek a památek místního významu nacházejících se na území Zlínského kraje,
- obnova kulturních památek a památek místního významu využívaných a zpřístupněných nebo prezentovaných veřejnosti pro kulturní, vzdělávací, turistické nebo jiné veřejně prospěšné účely,
- motivace vlastníků kulturních památek a památek místního významu k jejich obnově v souladu se zásadami státní památkové péče.

Způsobilými žadateli o podporu sloužící ke stavební obnově a restaurování kulturních památek a památek místního významu jsou fyzické nebo právnické osoby, které jsou vlastníkem či spoluvlastníkem kulturní památky nebo památky místního významu na území Zlínského kraje.

Z rozpočtu Zlínského kraje jsou památky tímto způsobem pravidelně financovány od roku 2003.

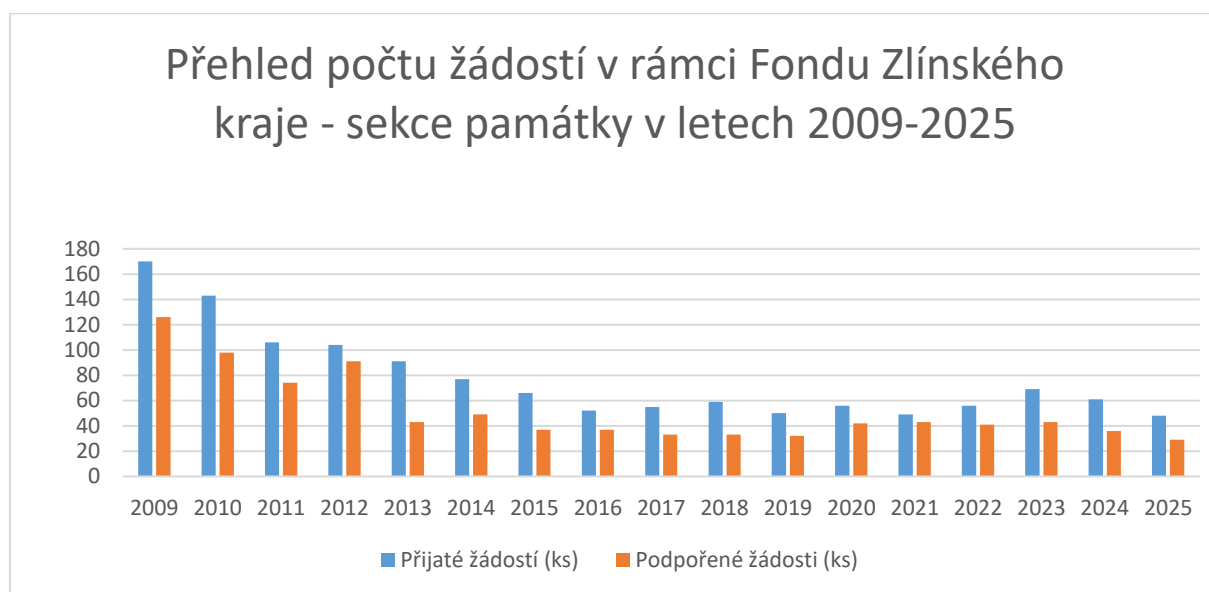
V rámci schválené Koncepte účinnější podpory památkové péče ve Zlínském kraji přistoupil Zlínský kraj jako jeden z prvních krajů v naší zemi k zavedení dotačního programu v oblasti obnovy památek.

▪ **Program na podporu stavební obnovy a restaurování kulturních památek a památek místního významu (KUL03) – Fond Zlínského kraje**

V roce 2003 byl vytvořen Fond kultury ZK, který zahrnoval kromě podpory kulturních aktivit i obnovu a restaurování kulturních památek a památek místního významu. V průběhu let 2003–2025 bylo na obnovu památek vynaloženo z tohoto fondu přes 155 mil. Kč na více než 1.299 projektů. V roce 2025 bude podpořeno 29 projektů v celkové výši 7,1 mil. Kč.

Od vzniku fondu alokované prostředky ve Fondu kultury na obnovu hmotného kulturního dědictví měly vzrůstající tendenci, v roce 2009 prostředky alokované v rozpočtu dosáhly cca 14 mil. Kč. Od roku 2010 však došlo k postupnému snižování prostředků, které nedosáhly ani 30 % finančních prostředků alokovaných v roce 2009. V průběhu let se alokovaná částka ustálila na 6 mil. Kč. V roce 2025 se částka z důvodu kvalitních rozpracovaných projektů navýšila na 7,1 mil. Kč.

Výše finančních prostředků je s ohledem na celkový stavebně technický stav památkového fondu nedostačující.

V rámci hodnocení přijatých žádostí jsou upřednostňovány akce nadregionálního významu, víceleté památkové obnovy – finální etapy stavebních a restaurátorských akcí. Pozornost je věnována obnově stavu památek záchranného charakteru, jako jsou např. statické zabezpečení staveb a opravy střech, dále památkám lidového stavitelství, které patří k nejohroženější části památkového fondu a zasluhují mimořádnou pozornost, aby bylo možné zachovat alespoň jejich zlomek v původním stavu jako významné kulturní dědictví regionálního vesnického stavitelství a architektury.

V potaz jsou brány možnosti spolufinancování a podpory jednotlivých akcí z jiných dotačních titulů, zejména prostřednictvím MK ČR. Stranou nezůstaly ani objekty, kde k obnově památky dlouhodobě a významnou měrou přispívají vlastníci objektů

z vlastních prostředků, nejen na obnovu, ale následně také k prezentaci i kulturně společenskému využití památky v kraji v rámci ČR pro veřejnost.

Jako v minulých letech byla podporována obnova církevních památek a drobné sakrální architektury (např. kapličky, zvonice, boží muka, kříže, svaté obrázky, křížové cesty, poklony), na jejichž špatném stavebnětechnickém stavu se podepsalo období před rokem 1989.

Vzhledem k neutěšenému technickému stavu památek v regionu je nutné neustále hledat, další možnosti získávání finančních prostředků, zejména pak z evropských fondů.

Přehled a analýza žádostí podpořených v KUL03-25:

V roce 2025 bylo doručeno 48 žádostí. Požadovaná výše dotace byla 10,5 mil. Kč.

Celkem 7 žádostí bylo vyřazeno z Programu ještě před hodnocením. Tři žádosti nebyly doplněny na výzvu administrátora, jedna žádost byla žadatelem vzata zpět, tři žádosti byly vyřazeny pro nezpůsobilost. Hodnoceno bylo 41 žádostí.

Celkem fyzicky přijato žádostí:	48
Počet hodnocených žádostí:	41
Počet podpořených žádostí:	29

<u>Dle typu žadatele:</u>	Počet žádostí	Procentní podíl žádostí	Navržená dotace	Procento z alokované částky
Obec	7	24,14 %	1 539 200 Kč	21,44 %
Církev	15	51,72 %	3 755 000 Kč	52,31 %
Fyzická osoba	6	20,69 %	1 584 500 Kč	22,07 %
Spolek	1	3,45 %	300 000 Kč	4,18 %
Celkem:	29	100,00 %	7 178 700 Kč	100,00 %

<u>Dle okresu:</u>	Počet žádostí	Procentní podíl žádostí	Navržená dotace	Procento z alokované částky
Zlín	14	48,28 %	3 573 900 Kč	49,78 %
Vsetín	4	13,79 %	1 220 200 Kč	17,00 %
Uherské Hradiště	7	24,14 %	1 523 500 Kč	21,22 %
Kroměříž	4	13,79 %	861 100 Kč	12,00 %
Celkem:	29	100,00 %	7 178 700 Kč	100, 00 %

<u>Dle zápisu v ÚSKP:</u>	Počet žádostí	Procentní podíl žádostí	Navržená dotace	Procento z alokované částky
Kulturní památka	23	79,31 %	5 994 300 Kč	83,50 %
Památka místního významu	6	20,69 %	1 184 400 Kč	16,50 %
Celkem:	29	100,00 %	7 178 700 Kč	100,00 %

▪ **Program na podporu odborné činnosti v památkové péči (KUL07) – Fond Zlínského kraje**

Poprvé byl Program KUL07 na podporu odborné činnosti v památkové péči vyhlášen v roce 2023. Cílem Programu je podpora subjektů poskytujících veřejnou kulturní službu, tzn. veřejně prospěšných projektů spolků, popř. jiných subjektů, jejichž činnost napomáhá k ochraně nemovitého i movitého památkového fondu na území Zlínského kraje a k popularizaci péče o něj.

Mezi podporované aktivity patří projekty zaměřené na památkovou péči – tj. sborníky, periodika, konference, semináře, přednášky, výstavy, katalogy, dny otevřených památek, víkend památkových domků, letní škola řemesel a ostatní projekty zaměřené na památkovou péči.

Dotace není poskytována na akce komerčního charakteru, ani běžnou činnost spolků či jiných subjektů. Dotace není poskytována na vydávání publikací k výročí měst, obcí, spolků či fyzických osob. Projekty musí mít přímou vazbu na památky na území Zlínského kraje. Podpora se vztahuje pouze na projekty nekomerčního charakteru.

Důvodem poskytnuté dotace je především naplnění těchto priorit:

- a. Zvýšení vlivu na samosprávy obcí a podpora spolkové činnosti v zájmu jejich zapojení do obnovy památek,
- b. zvýšení povědomí o kulturně historickém bohatství Zlínského kraje,
- c. podpora edukace,
- d. posilování regionálního patriotismu,
- e. podpora života v kulturních památkách a památkách místního významu v kraji,
- f. vytváření pozitivního obrazu památkové péče v kraji.

Přehled a analýza žádostí podpořených v KUL07-25:

V roce 2025 bylo doručeno 5 žádostí o poskytnutí dotace. Požadovaná výše dotace byla 392 tis. Kč.

Celkem fyzicky přijato žádostí:	5
Počet hodnocených žádostí:	5
Počet podpořených žádostí:	5

<u>Dle typu žadatele:</u>	Počet žádostí	Procentní podíl žádostí	Navržená dotace	Procento z alokované částky
Obec	2	40,00 %	139 500 Kč	35,59 %
Příspěvková organizace obce	1	20,00 %	120 000 Kč	30,61 %
Zapsaný spolek	2	40,00 %	132 500 Kč	33,80 %
Celkem:	5	100,00 %	392 000 Kč	100,00 %

<u>Dle okresu:</u>	Počet žádostí	Procentní podíl žádostí	Navržená dotace	Procento z alokované částky
Zlín	5	100,00 %	392 000 Kč	100,00 %
Celkem:	5	100,00 %	392 000 Kč	100,00 %

Podpořené projekty v roce 2025:

- Sborník z konference Albrecht z Valdštejna a východní Morava na prahu třicetileté války
- Hospodářské stavby konce 18. století - farní stodola ve Velkém Ořechově – přednášky a workshop

- Přednáškový cyklus v Památníku T. Bati
- Zámek Zlín - aplikace o historii kulturní památky
- Slavičín - publikace zámek Divnice

Workshop pořádány na akci: Hospodářské stavby konce 18. století – farní stodola ve Velkém Ořechově

▪ Obnova památek nadregionálního významu

Tyto památky svým architektonickým, historickým, uměleckým či výtvarným významem přesahují hranice regionu a náleží v oblasti kulturního dědictví k tomu nejhodnotnějšímu, co lze ve Zlínském kraji návštěvníkům nabídnout.

Jedná se zejména o národní kulturní památky, ale také o památky středověké architektury, které se v mnoha případech zachovaly pouze v torzální podobě. Péče o tyto památky patří k nejnáročnějším.

Hrad Lukov

Hrad Lukov je jednou z nejstarších a nejvýznamnějších památek středověké architektury ve Zlínském kraji a jedním z největších lákadel návštěvníků. Jedná se o rozsáhlý areál gotického hradu s pozdě románským jádrem z druhé poloviny 13. století. Komplex torzální architektury je soustavnou údržbou a konzervační stavební činností postupně upravován pro kultivovanou prezentaci kulturní památky odborné a především také laické veřejnosti. Hrad Lukov je zříceninou, na které více než 20 let probíhají systematické záchranné práce a archeologický průzkum. Záchranná činnost je organizována se Spolkem přátel hradu Lukova s dalšími neziskovými organizacemi. Záměrem spolku přátel hradu Lukova a obce Lukov je pokračování v netradičním přístupu k záchraně této zříceniny do budoucna. V posledních letech je objekt financován především prostřednictvím finančních prostředků vlastníka a dotačních titulů ZK na obnovu památek. I v letošním roce je podpořen částkou 400 tis. Kč na projekt: Vyklínování a vyspárování zdiva severní hradby u vstupní věže hradu Lukov.

Zřícenina hradu Lukov s předhradím

▪ Obnova sakrálních památek

U sakrálních památek se v převážné většině jedná o vesnické kostely či kapličky, kde bývá možnost získání dalších finančních prostředků (kromě prostředků vlastníka) velmi problematická, mnohé kostely a kaple je pouze památkou místního významu. Prostředky vlastníků jsou navíc zejména u malých farností velmi omezené, zvláště pak při nutnosti řešení havarijních stavů objektů nebo při rozsáhlejších rekonstrukcích.

V případě kulturních památek významně (kromě finančních prostředků vlastníka) přispívá mimo rozpočet kraje i MK ČR z Havarijního programu (z tohoto programu jsou poskytovány finanční příspěvky pro zabezpečení nejnaléhavějších oprav nemovitých kulturních památek, zejména na odstranění havarijního stavu střech a nosných konstrukcí staveb – statické zajištění).

V letošním roce jsou z Programu KUL03-25 podpořeny například tyto projekty: obnova střechy kostela Dobrého pastýře v Loučce u Valašského Meziříčí, sanace krovové části konstrukce a horní stavby kostela Panny Marie Sněžné v Provodově, obnova šindelové krytiny kostela sv. Jakuba v Tečovicích, obnova fasády věže kostela sv. Bartoloměje v Napajedlích, oprava vřetenového schodiště na kůr kostela sv. Ondřeje v Uherském Ostrohu nebo restaurování 3 ks vitrážových oken v kostele Nanebevzetí Panny Marie ve Svatém Jiřím.

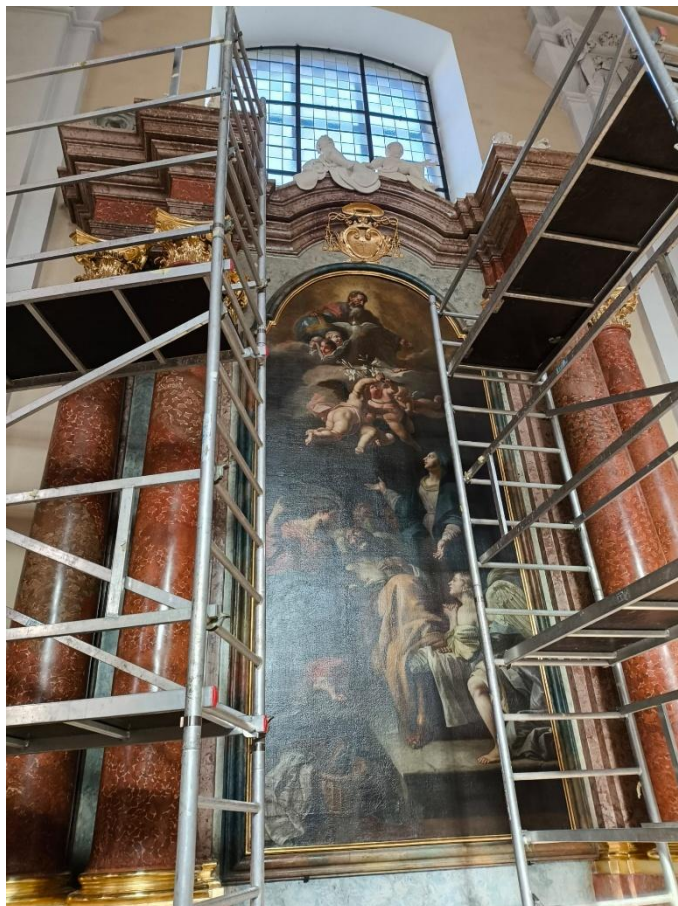
Obnova fasády, oken a okenic věže kostela sv. Jakuba Staršího v Břestu

▪ Obnova movitých památek

Movité památky nejsou spojeny pevným základem se zemí – jsou to tedy předměty nikoliv stavby. Patří k nim umělecká výtvarná díla malířská, sochařská, díla uměleckého řemesla, liturgické předměty, hudební památky, ale i technická díla, architektonické články ze zaniklých staveb, archeologické nálezy a podobně. Movité památky jsou například součástí kostelních interiérů (např. oltáře, kazatelny, varhany, obrazy, sochy, křtitelnice, lavice, svícny, zvony, liturgická roucha, ale tvoří i vybavení zámků či veřejných budov (radnic, divadel, spořitelny apod.) – např. nábytek, svítidla,

koberce, obrazy, plastiky, aj. Mezi movité památky dále patří i náhrobky, ale také hudební nástroje a dopravní stroje.

V roce 2025 jsou z Programu KUL03-25 podpořeny tyto projekty: restaurování varhan v kostele sv. Františka Xaverského v Uherském Hradišti, restaurování oltářů v kostelech Narození Panny Marie ve Štíplě nebo sv. Václava v Brumově-Bylnici, restaurování kazatelny v kostele sv. Mikuláše ve Fryštáku, restaurování sochy Panny Marie ze sousoší Ukřižování v kostele sv. Jiljí v Bystřici pod Hostýnem či restaurování oltářního obrazu sv. Vavřince v kostele sv. Vavřince ve Vizovicích.

Restaurování bočního oltáře sv. Josefa v kostele Neposkvrněného početí Panny Marie v Uherském Brodě

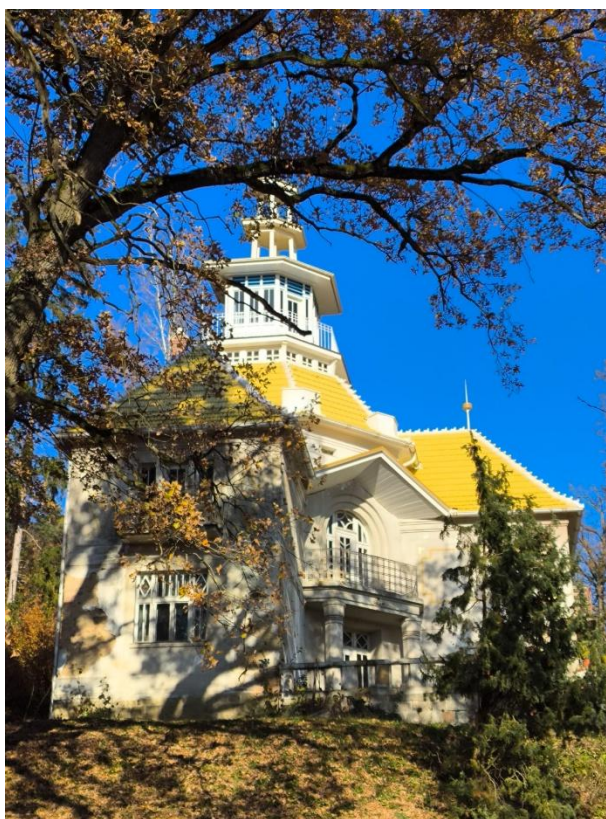
▪ **Obnova profanních památek**

Velmi významný okruh profánních, tzn. světských památek, tvoří zámky (v Dřínově, Uhřicích, Litenčicích, Žeranovicích aj.). Tyto rozsáhlé zámecké či hradní areály (v řadě případů i s parkem) jsou v různém stavebně technickém stavu, v řadě případů navíc v havarijním stavu. Některé z nich jsou pak na seznamu ohrožených památek ČR (Dřínov, Zdislavice, Loučka). Z Programu KUL03-25 byly podpořeny projekty na obnovu 8 ks oken v druhém podlaží jihovýchodního křídla zámku Dřínov u Kroměříže, na obnovu střechy hospodářského renesančního objektu v areálu zámku Uhřice – V. etapa, odstranění havarijního stavu stropních konstrukcí zámku Hošťálková, obnovu střešní krytiny zámečku ve Hrádku na Vlárské Dráze, restaurování textilních tapet zámku Lešná – Dámský salon, nebo na třetí etapu obnovy loveckého zámečku Trubiska.

Zámek Lešná – zrestaurované tapety ve Společenském salonu

Samostatnou část v této kategorii tvoří měšťanské domy a vily, např. ve Vsetíně nebo v MPR Kroměříž, které jsou již řadu let postupně opravovány jednotlivými vlastníky za přispění města, kraje, státu (Program regenerace MPR a MPZ MK ČR). V letošním roce je z programu KUL03-25 podpořen projekt vnější sanace vlhkosti zdiva vily Kancnýřky v Luhačovicích.

Vila Kancnýřka v Luhačovicích

▪ Obnova drobné sakrální architektury

Tyto drobné památky zahrnují sochy, boží muka, kříže, zvoničky, kaple, křížové cesty a další. Jejich početnost není na našem území stejnoměrná, odlišný je jejich stavebně technický stav, dodnes však patří k nejtypičtějším prvkům moravské krajiny. Často vysokou uměleckou úroveň mají některé kamenné skulptury, dotvářející centrální prostory měst a obcí nebo nacházející se ve volné krajině.

V rámci hodnocení těchto památek lze rozlišit dvě základní roviny, a to rovinu estetickou, kdy sochařské a kamenické dílo působí také na laika, aniž by byl vybaven odbornými znalostmi, pocitem požitku či výrazu spokojení z existence kříže, sochy, které v minulosti stály na orientačně významných místech, dnes se ocitají v městských zákoutích, na návších, okrajích zástavby či v krajině. Pro laika představují zmalebňující prvek oživující prostředí. Druhou rovinu představuje umělecko-historická a památkářská oblast, která prozrazuje bohatý výskyt soch s vysokou kulturní vyspělostí českých zemí, schopností nejširších vrstev obyvatelstva chápat umělecká díla a touhu mít je ve svém okolí. Neopomenutelná je také další role: identita a paměť místa.

Sousoší sv. Cyrila a Metoděje v Pačlavicích

Samostatný okruh těchto památek tvoří kříže, u kterých by měl proběhnout komplexní restaurátorský zásah, případně tzv. rekonzervace po 3 až 5 letech v rámci stanoveného režimu památky. Jedná se o nejlepší a v památkové péči velmi upřednostňovaný systém údržby památek tohoto typu formou prevence. Prakticky vzorově mají tento systém vypracovaný na území MPR Kroměříž a MPZ Uherské Hradiště a v přilehlých částech města. Velmi dobře si počíná i řada

obcí na Uherskobrodsku a Uherskohradištsku, ale i v řadě obcí na Zlínsku a Vsetínsku, v Rožnově pod Radhoštěm či Valašskomeziříčsku.

Široký okruh představují venkovní kamenné skulptury – nejrozumnější sochy světců a světic a také neopominutelné kaple a boží muka. Tyto drobné památky, včetně soch svatých, v minulosti povzbuzovaly na venkově k modlitbě, zastavovala se u nich procesí, k některým, zvláště mariánským památkám, se konaly např. poutě. Památky drobného sakrálního stavitelství jsou neodmyslitelným prvkem místní krajiny.

Finance z Programu KUL03-25 letos přispějí k zrestaurování sousoší sv. Anny a Panny Marie v Kunovicích a sochy sv. Jana Nepomuckého ve Štípe.

Obnova kříže ve Vizovicích

▪ **Obnova památek lidového stavitelství**

Památky lidového stavitelství tvoří významnou část našeho kulturního dědictví a zahrnují především obytná a hospodářská stavení, dále provozní a technické stavby (usedlosti, domkářská stavení, stodoly, seníky, sklepy, sušárny ovoce, chlěvy a řada dalších).

Lidové stavby jsou většinou v soukromém držení, a protože dnešním potřebám již plně nevyhovují, majitelé je z neznalosti či záměrně znehodnocují, a to buď nevhodnými úpravami, nebo jejich neudržováním.

Stavby se proto dostávají do dezolátního stavu a mnohdy je ze strany vlastníků upřednostňována jejich demolice. S ohledem na skutečnost, že tato část památkového fondu náleží k nejohroženější, je nutné přistupovat k záchraně těchto objektů prioritně.

Za zmínku rovněž stojí, že převážná většina těchto staveb je v držení fyzických osob, v řadě případů důchodového věku. Senioři již nejsou schopni vložit potřebné úsilí ani dostatečné množství finančních prostředků do řádné památkové obnovy a údržby svých objektů, kterou je zvláště v případech památek lidového stavitelství nutné vést

velmi citlivě, se znalostí tradičního řemesla a s ohledem na zachování starých technologických postupů, konstrukcí a původních materiálů.

Sloupková stodola z Břestku v parku Rochus

Lidové stavby i chráněné památky lidového stavitelství denně mizí veřejnosti před očima, jsou nahrazovány novostavbami situovanými do prostoru bez respektování rázu krajiny a bez přímé vazby na původní urbanistickou strukturu.

V případě nechráněných lidových staveb navíc neexistuje žádný mechanismus, který by tyto kulturní statky ochránil a zachoval jako doklad doby pro budoucí generace. Státní památková péče se zaměřuje pouze na objekty, které jsou za památky prohlášeny, ale ani ty se častokrát nedaří ochránit před neodbornými úpravami či dokonce před jejich demolicí. Většina staveb však nemá oficiální statut ochrany, a tudíž neexistuje ani prostředek, který by zabránil jejich likvidaci. Je jen otázkou času, kdy zcela zmizí sušírny ovoce, stodoly, seníky, kdy budou přestavěny nebo zbourány chlévy, kůlny a ostatní hospodářské stavby. Přesto se podařilo zachránit řadu jedinečných a cenných památek lidového stavitelství a ty mohou dále sloužit po celou řadu let veřejnosti.

Řada obcí si stále více uvědomuje, že památky lidového stavitelství jsou často jediným historickým bohatstvím obce, jejichž ztrátu už nebude možno nikdy nahradit. Tato myšlenka je dále realizována a rozvíjena v lokálních nově budovaných drobných muzeích s expozicemi tradiční lidové kultury, s vazbou na historii místa a její osobnosti. Tento fond lidového stavitelství se rovněž ukázal jako nejvhodnější

pro činnost spolků, folklorních souborů a skupin, setkávání členů, ukládání krojů, pro zkoušky místních hudeb či pro setkávání s veřejností či drobné kulturní aktivity.

Z dotačního programu bude v roce 2025 podpořena obnova vinné budy ve Vlčnově a obnova střechy a krovu stodoly v Roštíně.

Záchrana a obnova chalupy v Růžďce

▪ **Obnova technických památek**

Jedná se obecně o památky vědy, výroby a techniky, tedy o zařízení související s těžbou, výrobou, dopravou a skladováním. Velkou část těchto památek tvoří mostky, sýpky, mlýny, sušárny, hospodářské stavby nebo vinné sklepy. Patří sem však také průmysl s množstvím výrobních odvětví a vývojových řad.

Rovněž ve výčtu národních kulturních památek na území ZK nalezneme od roku 2014 jednu z technických památek – větrný mlýn ve Velkých Těšanech. Jedná se o dvoupatrovou dřevěnou stavbu sloupového typu, která se celá otáčela podle směru větru. Poháněn byl čtyřmi větrnými lopatami. Jde o jeden z mála dochovaných větrných mlýnů v okolí s dochovaným technickým zařízením z první poloviny 19. století.

V roce 2025 bude z programu KUL03-25 podpořena obnova Bartkova vodního mlýna v Nivnici – VI. etapa. – statické zajištění budovy mlýna.

Obnova náhonu a vybraných částí mlýna v Šumicích

Individuální podpora – Fond Zlínského kraje

Vedle financování prostřednictvím Programu na podporu stavební obnovy a restaurování kulturních památek a památek místního významu jsou řešeny také individuální dotace na obnovu kulturních památek. Cílem je podpora obnov kulturních památek mimořádného významu, národních kulturních památek a záchrana ohrožených nemovitých kulturních památek.

V minulých letech proběhla například stavební obnova Čínské pavilonu a stavební obnova trémového pavilonu a chovných zařízení pro vodní ptactvo – turecké stany vše v Podzámecké zahradě arcibiskupského zámku v Kroměříži. Dokončena byla také obnova střechy a vyhlídkové věže kulturní památky vily Kancnýrky v Luhačovicích.

Dále se pokračuje v projektu: **Restaurování 14 zastavení a Kalvárie křížové cesty v Kvasicích**, jež se plánuje dokončit v roce 2026.

Křížová cesta je v majetku Obce Kvasice. Dotace bude použita na restaurování jednotlivých zastavení křížové cesty a Kalvárie. Předmětná křížová cesta má čtrnáct zastavení, které vedou směrem z Kvasic na Nový Dvůr. Deset zastavení je umístěno podél komunikace. Přibližně ve středu kopce odbočuje křížová cesta do lesíku (tzv. Háječek), kde pokračuje čtyřmi zastaveními a je zakončena skupinou tří křížů (Kalvárií). Předmětná křížová cesta (14 zastavení) patří svým provedením (litinové reliéfy v kamenných patkách a kamenným sousoším) k výjimečným dílům svého druhu. U samotné Kalvárie je unikátní naturalistické zpracování postranních křížů. Cyklus litinových desek s jemnými reliéfy dle návrhu Antona Dominika von Fernkorna

společně s kamenným sousoším Kalvárie představuje mimořádnou kulturně-historickou památku, která působivě dotváří okolní krajinu.

Kvasice pro tuto akci využívají možnosti kombinace investiční dotace z IROP a neinvestiční dotace se ZK v kombinaci s vlastním financováním a dofinancováním prostřednictvím veřejných sbírek a darů dalších subjektů. Akce se tak bude moci dokončit najednou, čímž se zvýší dosah na zájemce o sakrální stavby, dopad na církevní turistiku i zájemce o historická umělecká díla. Restaurování křížové cesty bude probíhat dle restaurátorské zprávy, vypracované restaurátory s příslušným povolením MK ČR. Křížová cesta je silně poškozena, některá zastavení (III., VII., IX., XIV.) jsou dnes připomínána pouze symbolicky, či torzem. Některé části křížové cesty jsou dnes deponovány na faře v Kvasicích a v místním muzeu. Původní stav je dobře zachycen na dobových fotografiích z 2. poloviny 20. století.

Křížová cesta v Kvasicích

V roce **2025** Zastupitelstvo Zlínského kraje schválilo poskytnutí individuální neinvestiční dotace z Fondu ZK, sekce KULTURA ve výši **1.400.000 Kč** na realizaci projektu: „**Statické zajištění a sanační práce obřadní síně židovského hřbitova v Uherském Brodě - 1. etapa**“.

Dotace bude použita na první etapu statického zajištění a sanačních prací obřadní síně židovského hřbitova v Uherském Brodě. Jedná se o nezbytné sanační úpravy a celkovou stabilizaci objektu, který se nachází v havarijním stavu. Obřadní síň společně s domkem správce je památkou místního významu (tzn. není zapsanou nemovitou kulturní památkou v Ústředním rejstříku kulturních památek ČR). Interiér obřadní síně z roku 1906 pokrývají desky se jmény obětí holocaustu odhalené v roce 1948. Jde o samostatně stojící přízemní budovu komponovanou na střední osu,

uprostřed se nachází hlavní sál a po straně je byt správce. Jedná se o historicky a umělecky hodnotnou stavbu, která s přiléhajícím židovským hřbitovem je jedinou připomínkou zdejší židovské obce. Židovský hřbitov je nyní přístupný po domluvě s pracovníky Městského informačního centra v Uherském Brodě. Obnova obřadní síně zajistí její otevření široké veřejnosti a vznikne v ní plánovaná expozice s židovskou tematikou. Tato obnova nejen zachrání důležitou památku místního významu, ale také zvýší zájem o cestovní ruch v daném městě, kraji a zároveň připomene návštěvníkům a místním obyvatelům část historie města a vymezí se proti antisemitismu. Předmětem podpory prostřednictvím individuální dotace je odstranění havarijního stavu objektu, tzn. provedení nezbytného statického

zajištění objektu. Následně žadatel plánuje další související práce, které má z důvodu velké finanční náročnosti rozloženy na etapy. Tyto další etapy obsahující běžné práce obnovy památky místního významu mohou být v jednotlivých letech předmětem žádostí o programovou podporu Zlínského kraje, sekce KULTURA.

Rada Zlínského kraje schválila poskytnutí investiční individuální dotace Obci Rymice na projekt: „**Rekonstrukce sýpky v Rymicích**“ ve výši **1.000.000 Kč**.

Budova bývalé sýpky v Rymicích byla dlouhodobě nevyužívaným objektem ve značně neuspokojivém stavu, zařazeným mezi brownfieldy. Je součástí areálu tvrze Rymice, který je evidován v ÚSKP ČR jako kulturní památka rejstříkové č. 32695/7-6135. V roce 2012 zakoupila od Zlínského kraje chátrající objekt obec Rymice se záměrem rekonstrukce pro víceúčelové využití obce i veřejnosti. V říjnu 2024 byla po předchozím příslibu částečné dotace ze SFPI započata rekonstrukce objektu v mimořádně špatném stavu, která pokračuje v roce 2025. Celkové náklady na rekonstrukci činní více než 60 mil. Kč, přičemž nadpoloviční většinu financuje obec Rymice, zbytek je financován z dotací. Rekonstrukce obnáší mj. odvlhčení zdiva budovy, obnovu omítek, nové rozvody elektro, vodo, topo, novou střešní krytinu, podlahy, výplně otvorů, schodiště a výtah. Dotace od Zlínského kraje bude určena na pokrytí nákladů spjatých s obnovou vnitřních omítek.

Po rekonstrukci vznikne v suterénu budovy restaurační zařízení s dostatečným množstvím toalet určené pro veřejnost včetně návštěvníků Muzea v přírodě Rymice

(součást Muzea Kroměřížska, p. o.). Kolem sýpky se nachází rozsáhlá zahrada s areálem využívaným ke kulturním účelům. Propojením obnoveného areálu muzea a obnoveného areálu sýpky dojde v budoucnu k vytvoření urbanisticky sjednoceného veřejného prostranství, které budou moci využívat jak občané, tak turisté. Již nyní obec a Muzeum Kroměřížska spolupracují na celé řadě kulturních akcích (např. Den řemesel, Pivní festival, Hodové slavnosti, Obecní zabíjačka, Vánoční jarmark, ...). V budově sýpky se dále bude nacházet sídlo obecního úřadu, posilovna, spolkovna, hudební zkušebna a kulturní sály. Rekonstrukcí objektu dojde k záchraně této kulturní památky, k opětovnému nalezení jeho funkce a k jeho smysluplnému využití.

Na prosincovém zasedání Zastupitelstvo Zlínského kraje schválilo poskytnutí individuální neinvestiční dotace z Fondu ZK, sekce KULTURA ve výši **20.000.000 Kč** na realizaci projektu: „**Obnova fasády Městského divadla, Zlín - I. etapa**“.

Budova Městského divadla Zlín je kulturní památkou zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek ČR resjt. č. 50702/7-8930. Městské divadlo Zlín představuje kulturní instituci s nadregionálním významem, která dlouhodobě vyžaduje nejen průběžnou provozní péči, ale i cílenou obnovu svého technického zázemí. Stávající stav budovy a technologií neodpovídá současným nárokům na provoz moderního divadla, což omezuje jeho další rozvoj a ohrožuje kvalitu poskytovaných služeb. Realizace projektu bude mít dopad na zvýšení kvality života v kraji a zvýšení jeho atraktivity. Jde o důležitou kulturní instituci, která nabízí široké spektrum divadelních představení pro všechny věkové kategorie. Divadlo se pravidelně zapojuje do různých kulturních akcí a festivalů, a tím přispívá k rozvoji kulturního prostředí v kraji. Kromě toho aktivně spolupracuje s dalšími krajskými institucemi, čímž významně obohacuje kulturní nabídku pro obyvatele Zlína a celého Zlínského kraje.

Dotace je určena na odstranění havarijního stavu fasády Městského divadla Zlín, který aktuálně představuje bezpečnostní riziko pro veřejnost i zaměstnance. Účelem realizace projektu je zlepšení technického stavu, vzhledu a funkčnosti hlavní budovy. V rámci první etapy dojde k obnově západní fasády, vstupního schodiště, severních a jižních boků hlavní budovy.

A také poskytnutí individuální neinvestiční dotace z Fondu ZK, sekce KULTURA ve výši **1.707.300 Kč** na realizaci projektu: „**Stavební obnova terasy Rybářského pavilonu a voliéry u Pavího Dvora v Podzámecké zahradě, Arcibiskupského zámku v Kroměříži**“.

Rybářský pavilon

Podzámecká zahrada náleží k předním dílům svého druhu na území ČR. Společně se zámek a Květnou zahradou v Kroměříži tvoří jedinou památku světového dědictví UNESCO na území Zlínského kraje, která do regionu přitahuje turisty a značně zvyšuje jeho atraktivitu. Podzámecká zahrada představuje unikátní areál, jehož základy pocházejí z přelomu 15. a 16. století. Do dnešní podoby a rozsahu byla formována radikálními úpravami v 17. až 19. století. Je bezplatně veřejně přístupná a tvoří součást života místních obyvatel a návštěvníků regionu, kteří ji užívají pro trávení volného času a odpočinek. Podzámecká zahrada je řešena ve stylu anglických zahrad, doplněna drobnými stavbami, zátišími, a pohledově zajímavými zákoutími.

Rybářský pavilon je postaven v klasicistním stylu. Jeho historie sahá do roku 1839 a byl postaven podle návrhu Antona Archeho. Současnou podobu Rybářskému pavilonu vtiskla přestavba, realizovaná kolem roku 1865 podle projektu Arnošta Králíčka v arkádovém stylu. Předmětem dotace je bohatě zdobený litinový balkon, který je v havarijním stavu a jeho obnova je nezbytně nutná. Vykazuje závažné statické poruchy a zdeformování nosné kovové konstrukce. Další částí tohoto záměru je obnova voliéry u Pavího dvora. Vznikla zřejmě současně s přestavbou Pavího dvora v půli 60. let 19. století před bočním západním křídlem. Voliéra osmibokého půdorysu má konstrukci, tvořenou zdobně kovaným rámem, opatřeným drátěným pletivem. Konstrukce vykazuje statické poruchy a není stabilní.

Voliéra u Pavího dvora

Následující přehled evropských či národních dotačních titulů je informativní, přehled je uveden z důvodu přehledu realizace „velkých“ projektů v území s dopadem na památkový fond Zlínského kraje.

▪ Integrovaný regionální operační program

II. a III. etapa revitalizace vybraných částí Arcibiskupského zámku v Kroměříži

Obnova Arcibiskupského zámku a Podzámecké zahrady v Kroměříži představuje jedinečnou příležitost, jak zachovat národní kulturní dědictví světového významu i pro budoucí generace. Honosný raně barokní arcibiskupský palác vybudoval koncem 17. století biskup Karel II. z Lichtensteinu-Kastelkorna ve spolupráci s architekty Filibertem Luchsem a Giovannim Pietrem Tencallou. Součástí plánů bylo vybudování také Květné zahrady, tzv. Libosadu. Na zámek přímo navazuje Podzámecká zahrada s úpravou z 19. století.

Realizace II. a III. etapy je podpořena z Integrovaného regionálního operačního programu celkovou částkou 70 mil. Kč, přičemž celkové náklady obou etap jsou odhadovány ve výši 100 mil. Kč. Termín dokončení II. etapy je stanoven do 30.04.2028, III. etapy do 30.06.2027.

Arcibiskupský zámek v Kroměříži

Areál Kolibiska – rozšíření areálu Valašského muzea v přírodě

Nově vznikající areál nad Valašskou dědinou tzv. Kolibiska, bude prezentovat horské hospodaření a salašnictví v nejvyšších partiích okolních horstev Beskyd a Javorníků. Areál se rozkládá v prostoru Karlova kopce a Tylovických Horeček. Cílem je prezentovat salašnický způsob života a hospodaření v horském prostředí Valašska. Záměr vybudování nového expozičního areálu Kolibiska je v souladu s dlouhodobým rozvojovým plánem Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, který byl zařazován do odborných koncepčních materiálů muzea už od konce 60. let 20. století. Tento areál má doplnit již stávající areály Dřevěné městečko, Mlýnská dolina a Valašská dědina tak, aby v muzeu vznikla komplexní představa o životě našich předků žijících ve vymezeném regionu. Nový areál se plánuje otevřít v roce 2027, již nyní jsou ale přístupné některé objekty, jako například hájovna s kůlnou z Valašské Bystřice, chlív z Nového Hrozenkova – Pod Babínkem, chlív z Brodské a Vranče a chlív z Bylnice. Celkové náklady představují 75,7 mil. Kč, výše dotace činí 52,9 mil. Kč.

Výstavba areálu Kolibiska

Obnova Mikuláštkova fojtství v Jasenné

Jedná se o mohutný, patrový roubený dům na kamenném soklu, zastřešený sedlovou střechou, který je situovaný na svahu nad kostelem sv. Máří Magdaleny. Objekt byl vystavěn v polovině 18. století a od počátku sloužil jako fojtství. V roce 2024 byla zahájena revitalizace této národní kulturní památky a jejího blízkého okolí. Jedná se o celkovou obnovu fojtství, obnovu klenutého sklepa a stavební úpravy dvora. Vystavěn bude nový objekt pokladny. Cílem projektu je zajištění ochrany kulturního dědictví a zpřístupnění dosud nepřístupných částí památky. Celkové náklady představují 9,9 mil. Kč, výše dotace činí 6,9 mil. Kč. Projekt je financován Integrovaného regionálního operačního programu. Dokončení projektu se předpokládá do 31.12.2025.

Obnova Mikuláštkova fojtství v Jasenné

Hrad Malenovice – revitalizace objektu a zpřístupnění muzejních sbírek

Hrad Malenovice byl založen ve 2. polovině 14. století moravským markrabětem Janem Jindřichem. V následujících stoletích prošel několika přestavbami, které z původního gotického středověkého hradu vytvořily renesanční sídlo zámeckého typu. Cílem projektu je výměna oken, úprava elektroinstalace, odvodnění nádvoří, a vybudování nových expozic na hradě vč. rekonstrukce WC pro návštěvníky. Vznikem nové expozice se zpřístupní dosud uložené sbírky, které jsou součástí sbírkových fondů Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně. Vytvoří se tak nové působiště a edukační prostor muzea, které propojí školy, školky, ale i širokou veřejnost s muzejním edukačním prostředím. V roce 2022 byl schválen projekt s celkovými náklady 39,8 mil. Kč a výší dotace 33,8 mil. Kč.

V roce 2024 došlo k úpravě projektu „Hrad Malenovice – revitalizace památky a inovativní využití kulturního dědictví“: dle schváleného finančního plánu se v roce 2025 předpokládají výdaje na realizaci této akce v celkové výši 47.276 tis. Kč, které jsou kryty z rozpočtu Zlínského kraje formou návratné finanční výpomoci (32.422 tis. Kč), investičního příspěvku (10.110 tis. Kč) a účelového příspěvku na provoz (4.744 tis. Kč). Celkové náklady projektu činí 53.944 tis. Kč, předpokládaná výše dotace je 33.862 tis. Kč. Projekt je financován z Integrovaného regionálního operačního programu. Plánovaný termín ukončení je prosinec 2025.

Muzeum region Valašsko – zámek Vsetín – stavební obnova a revitalizace

Původně renesanční zámek ze 17. století s úpravami v klasicistním stylu je ve správě Muzea regionu Valašsko. Účelem projektu je obnova fasády, instalace výtahu pro návštěvníky se zdravotním omezením, revitalizace okapového systému či oprava vybraných vnitřních a vnějších dveří. Práce probíhají za plného provozu a budou trvat do ledna 2025. Touto poslední etapou obnovy budou ukončeny práce na objektu zámku. Celkové náklady představují 22,5 mil. Kč, výše dotace činí téměř 18,8 mil. Kč a zbývající část uhradí Zlínský kraj. Následně se plánuje obnova okolního prostranství – úprava příjezdové cesty a chodníků, obnova zámecké zdi či instalace nových laviček, stolů, informačních tabulí, stojanů na kola a scénického osvětlení.

Stavební a restaurátorská obnova – areál Velehrad II

Cílem projektu je realizace stavební a restaurátorské obnovy vybraných částí areálu bývalého cisterciáckého kláštera Velehrad. Cisterciácký klášter vděčí za svůj vznik moravskému markraběti Vladislavu Jindřichovi. Založen byl na počest Panny Marie. Patří k nevýznamnějším poutním místům u nás. Práce budou spočívat v obnově fasády, obnovena bude ohradní zeď a restaurována výmalba opatské kaple. Celkové náklady představují 20 mil. Kč, výše dotace činí 14 mil. Kč. Projekt je financován z Integrovaného regionálního operačního programu. Realizace projektu přispěje trvalému zachování této významné národní kulturní památky a umožní komplexní prezentaci památkových hodnot a historie kláštera veřejnosti.

Klášter cisterciáků s kostelem Nanebevzetí Panny Marie na Velehradě

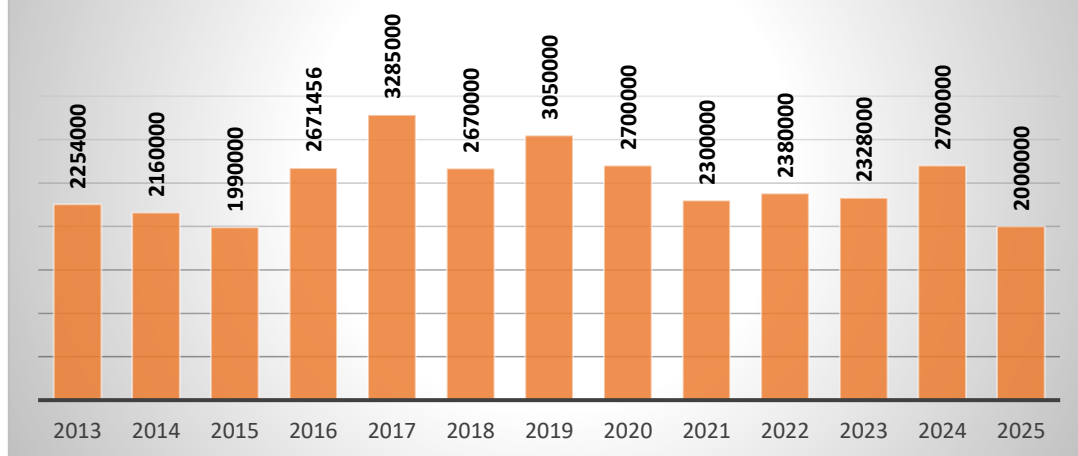
▪ Dotační programy Ministerstva kultury ČR

Havarijní program

Finanční prostředky Havarijního programu jsou určeny na záchranu nemovitých kulturních památek zapsaných v Ústředním seznamu kulturních památek ČR nacházející se v havarijním technickém stavu, zejména na jejich statické a celkové stavební zajištění, vč. restaurátorských prací a na opravy krovů a střech.

Přehled alokace příspěvků pro Zlínský kraj v letech 2013–2025 ukazuje následující graf.

Přehled finančních příslibů pro Zlínský kraj v letech 2013 - 2025

V roce 2025 bylo podpořeno šest projektů v celkové výši 2 mil. Kč:

Místo realizace	Typ žadatele	Památka	Výše dotace
Tečovice	církev	kostel sv. Jakuba	500 000 Kč
Tlumačov	církev	fara č. p. 62	400 000 Kč
Žitková	FO	venkovský dům se stodolou a chlévem č. p. 29	350 000 Kč
Luhačovice	FO	zámek č. p. 76	300 000 Kč
Provodov	církev	kostel P. Marie Sněžné	250 000 Kč
Lukov	obec	zřícenina hradu s předhradím	200 000 Kč
Celkem			2 000 000 Kč

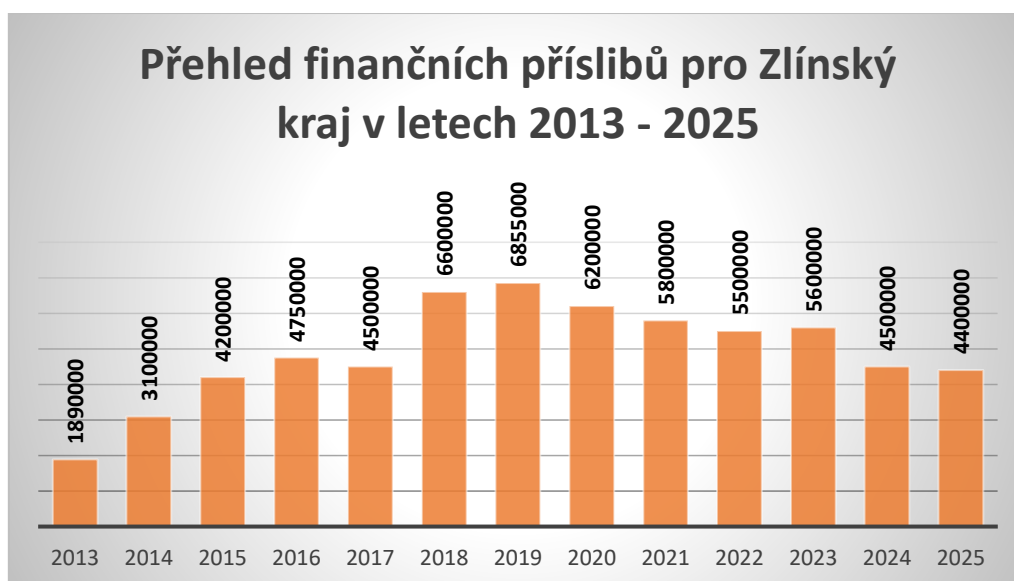

Fara č. p. 62 v Tlumačově – realizovaná závěrečná etapa obnovy střešní krytiny v roce 2025

Program záchrany architektonického dědictví

Příspěvky v Programu jsou poskytovány zejména na záchranu a zachování kulturních památek nebo těch jejích částí, které tvoří podstatu kulturní památky. Programem je podporována obnova kulturních památek tvořících nejcennější součást našeho architektonického dědictví, jako jsou hrady, zámky, kláštery, historické zahrady, kostely a podobně. Zamýšlené práce přitom musejí směřovat k záchraně kulturní památky nebo záchraně těch jejích částí, které tvoří podstatu kulturní památky.

Přehled alokace příspěvků pro Zlínský kraj v letech 2013–2025 ukazuje následující graf.

V roce 2025 byla z rozpočtu Ministerstva kultury schválena podpora v celkové výši 4,4 mil. Kč pro 6 projektů ze Zlínského kraje.

Místo realizace	Typ žadatele	Památka	Výše dotace
Chvalčov	církev	poutní areál Svatý Hostýn	700 000 Kč
Koryčany	spolek/obec	zřícena hradu Cimburk	1 100 000 Kč
Kurovice	FO	tvrz	700 000 Kč
Pohořelice	církev	kostel sv. Jiljí	500 000 Kč
Střílky	nadace	zámek č. p. 202	700 000 Kč
Zlín – Štípa	církev	kostel Nar. P. Marie	700 000 Kč
Celkem			4 400 000 Kč

Zřícenina hradu Cimburk

Program Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností

Dotační titul MK ČR Program podpory kulturních památek prostřednictvím obecních úřadů obcí s rozšířenou působností funguje od roku 2008. Příspěvek je poskytován na stavební obnovu a restaurování kulturních památek (zapsaných v Ústředním seznamu kulturních památek ČR), které se nacházejí mimo plošně chráněná území a jejichž hlavní cílem je zachování kulturního dědictví pro další generace.

Přehled alokace příspěvků pro Zlínský kraj v letech 2013–2025 ukazuje následující graf.

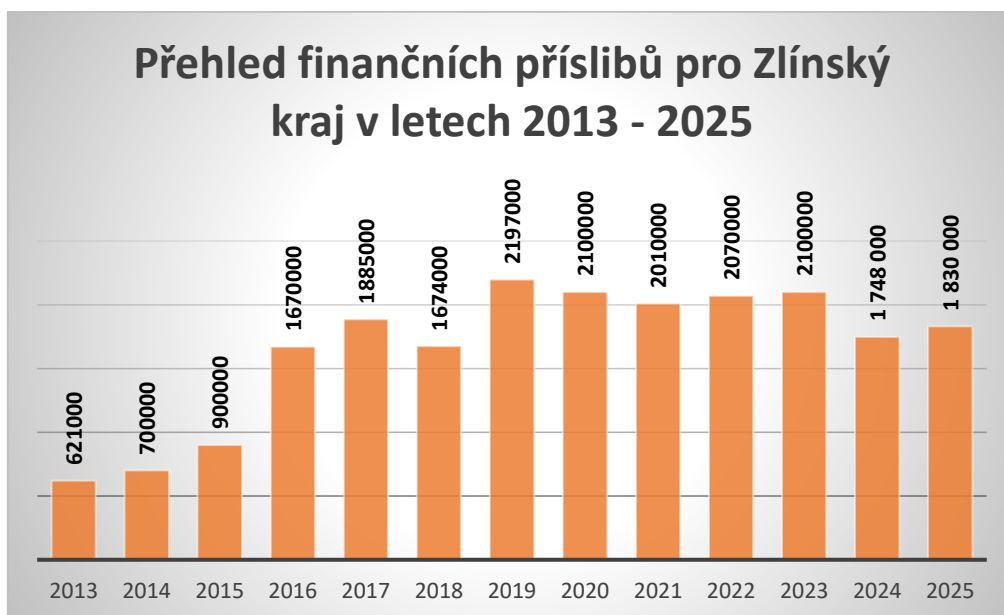

ORP	Obec	Typ žadatele	Památka	Schválená výše příspěvku	Celkem ORP
Bystřice pod Hostýnem	Nečerpáno				
Holešov	Rymice	obec	sýpka č. p. 3 v areálu tvrze č. p. 1	227 000 Kč	227 000 Kč
Kroměříž	Litenčice	FOP	zámek č.p. 1	250 000 Kč	806 000 Kč
	Střílky	církev	kostel Nanebevzetí Panny Marie	225 000 Kč	
	Kroměříž	obec	sousoší Kalvarie	222 000 Kč	
	Kroměříž	obec	křížová cesta – 14 zastavení	109 000 Kč	
	Břest	církev	kostel sv. Jakuba Staršího		
	Uhřice	FO	zámek č. p. 18		
Luhačovice	Pozlovice	církev	kostel sv. Martina	102 000 Kč	102 000 Kč
	Luhačovice	FO	zámek č. p. 76		
Otrokovice	Spytihněv	církev	kostel Panny Marie	87 000 Kč	87 000 Kč
Rožnov pod Radhoštěm	Nečerpáno				
Uherské hradiště	Popovice	obec	výklenková kaplička-poklona sv. Jana Nepomuckého	164 000 Kč	636 000 Kč
	Uherské Hradiště	církev	františkánský klášter s kostelem Zvěstování Panny Marie		
	Tupesy na Moravě	obec	venkovský dům č. p. 118 (Muzeum keramiky)	472 000 Kč	
Uherský Brod	Vlčnov	FO	venkovská usedlost č. p. 121	150 000 Kč	369 000 Kč
	Nivnice	FO	Bartkův vodní mlýn č. p. 99	489 000 Kč	
Valašské klobouky	Nečerpáno				
Valašské Meziříčí	Loučka	církev	zámek s areálem a kostelem Dobrého Pastýře	165 000 Kč	245 000 Kč
	Valašské Meziříčí	obec	kříž	80 000 Kč	
Vizovice	Bratřejov	církev	kostel sv. Cyrila a Metoděje	95 000 Kč	95 000 Kč
Vsetín	Liptál	obec	zámek č. p. 1	202 000 Kč	402 000 Kč
	Vsetín	obec	památník československých a sovětských vojáků	200 000 Kč	
Zlín	Zlín – Štípa	církev	kaple v areálu městského dvojdomu č. p. 7 a 8	80 000 Kč	167 000 Kč
	Zlín – Štípa	obec	socha Anděla Strážce	87 000 Kč	
				3 406 000 Kč	

Program restaurování movitých kulturních památek

Z tohoto programu jsou poskytovány finanční příspěvky na náklady spojené s obnovou (restaurováním) movitých kulturních památek, zejména takových, které jsou významnými díly výtvarných umění nebo uměleckořemeslnými pracemi a jsou umístěny v budovách zpřístupněných veřejnosti pro kulturní, výchovně-vzdělávací nebo náboženské účely.

Přehled alokace příspěvků pro Zlínský kraj v letech 2013–2025 ukazuje následující graf.

V roce 2025 je v rámci Zlínského kraje k podpoře navrženo následujících sedm akcí v celkové výši 1,8 mil. Kč.

Místo realizace	Typ žadatele	Památka	Výše dotace
Valašské Meziříčí	Církev	Kostelní lavice v kostele Nanebevzetí Panny Marie	420 000 Kč
Vizovice	Církev	hlavní oltář v kostele sv. Vavřince	350 000 Kč
Uherský Brod	Církev	boční oltář sv. Barbory v kostele Neposkvrněného početí Panny Marie	300 000 Kč
Kroměříž	Církev	soubor 55 ks obrazů arcibiskupského zámku	310 000 Kč
Fryšták	Církev	kazatelna v kostele sv. Mikuláše	300 000 Kč
Brumov-Bylnice	Obec	socha sv. Jana Nepomuckého	85 000 Kč
Bystřice pod Hostýnem	Církev	Obraz Ukřižovaného v kostele sv. Jiljí	65 000 Kč
Celkem			1 830 000 Kč

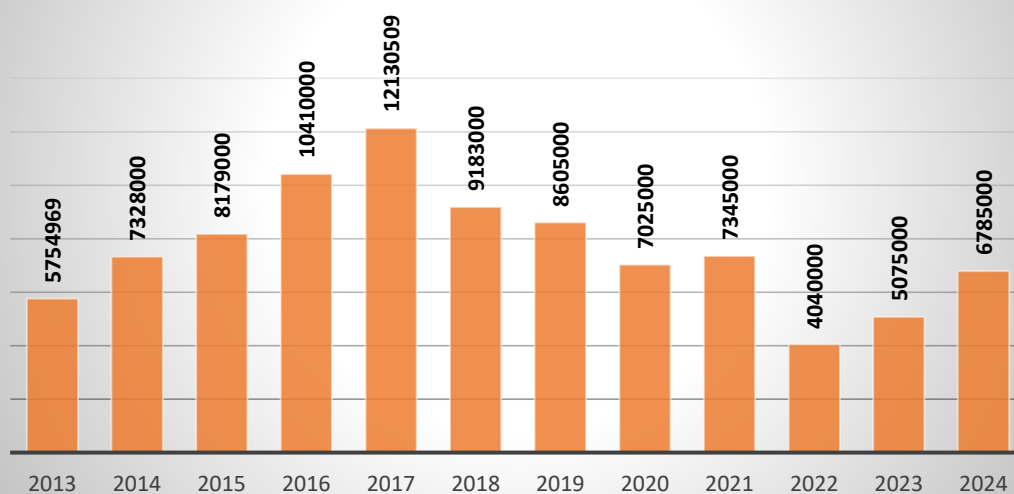
Průběh restaurování kazatelny v kostele sv. Mikuláše ve Fryštáku v roce 2023

Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón

Je nástrojem k obnově kulturních památek nacházejících se v nejcennějších částech našich historických měst, prohlášených za památkové rezervace a památkové zóny. Finanční příspěvky mohou být z něho poskytovány pouze tehdy, pokud má příslušné město zpracovaný vlastní program regenerace a pokud se zároveň finančně podílí společně s vlastníkem na obnově kulturní památky.

Přehled alokace příspěvků pro Zlínský kraj v letech 2013–2024 ukazuje následující graf. Přehled přidělených příspěvků v roce 2025 nebyl dosud zveřejněn na webových stránkách Ministerstva kultury ČR.

Přehled finanční podpory pro Zlínský kraj v letech 2013 - 2024

Městská památková rezervace Kroměříž

Program péče o vesnické památkové rezervace, vesnické památkové zóny a krajinné památkové zóny

Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny, je v rámci komplexní péče o památkový fond v České republice určen na podporu obnovy a zachování nemovitých kulturních památek, zejména památek lidové architektury, jakými jsou například zemědělské usedlosti, chalupy, kapličky, boží muka, ale i ve prospěch obnovy a zachování venkovských kostelů, záměčků, tvrzí, technických děl, soch a pomníků, zahrad apod., které se nacházejí na území vesnických památkových rezervací a zón a krajinných památkových zón.

Přehled alokace příspěvků pro Zlínský kraj v letech 2013–2025 ukazuje následující graf.

Zlínský kraj má tři vesnické památkové rezervace a tři vesnické památkové zóny. V letošním roce obdržely následující 2 akce finanční přísliby:

Místo realizace	Památk	Výše dotace
VPR Rymice – Hejnice	venkovský dům č. p. 104	200 000 Kč
VPR Vlčnov – Kojiny	Vinná bída č. p. 27	200 000 Kč
Celkem		400 000 Kč

Vinná buda č. p. 27, Vlčnov – Kojiny

▪ Ocenění

Lidová stavba roku

Zlínský kraj uděluje ocenění „Lidová stavba roku“ Zlínského kraje za příkladnou obnovu objektů lidové architektury již od roku 2008. Vzniku tohoto ocenění předcházela úvaha, že obnovu historického stavebního fondu na vesnicích bychom měli vnímat především jako komplexní záležitost různých zainteresovaných stran. Již v minulosti se na území Zlínského kraje objevila celá řada příkladů, kdy pozitivním přístupem zástupců obce a díky úsilí majitelů objektů bylo docíleno mimořádných výsledků při obnově kulturního dědictví. Právě takové počiny se rozhodl Zlínský kraj ocenit a podporovat. Součástí navržených pravidel projektu „Lidová stavba roku“ je také finanční odměna vlastníkovu stavby ve výši **150.000 Kč**, která má být jak motivační pobídkou, tak i možností částečně uhradit náklady spojené s takto pojatou stavební obnovou. S odstupem let je možné konstatovat, že toto dnes již tradiční ocenění nezanedbatelným dílem přispělo k důstojné prezentaci lidového stavitelství na daném území a k podpoře jedinců, spolků i samospráv snažících se tento mizející svět zachránit.

Jeden návrh na ocenění „Lidová stavba roku“ může být podán pouze na jednu stavbu, případně na jednu stavbu a stavby v jejím bezprostředním okolí, tvořící tak jeden areál (např. obytný dům a hospodářské stavení). Zájemci mohou přihlásit stavby lidové

architektury zapsané v Ústředním seznamu kulturních památek ČR, ale také stavby, které v Ústředním seznamu kulturních památek ČR zapsány nejsou a které dotvářejí vzhled vesnických sídel nebo vzhled krajiny. Jedná se zejména o tyto stavby:

- a) obytné** (např. domy, statky)
- b) hospodářské** (např. salaše, humna, stáje, chlévy, stodoly, sklepy, seníky)
- c) výrobní** (např. mlýny, hrnčířské domy, pekárny, kovárny, obydlí řemeslníků)
- d) sakrální** (např. kapličky, kostely, boží muka, zvonice)
- e) veřejné** (např. mosty, lávky, převozy, hatě)

Obnova stavby musí být ukončena nejpozději v den předcházející vyhlášení výzvy na podávání návrhů na ocenění v daném roce. Za obnovu stavby nelze považovat obnovu v rozsahu pouze udržovacích prací nebo modernizace.

Návrh na ocenění „Lidová stavba roku“ může podat vlastník stavby, případně jiná fyzická nebo právnická osoba se souhlasem vlastníka. Stavba se musí nacházet na území Zlínského kraje. Termín podávání návrhů je od zveřejnění na internetových stránkách Zlínského kraje a na úřední desce Zlínského kraje vždy do 31. května příslušného kalendářního roku.

Nominované stavby posuzuje hodnotící komise, jmenovaná Radou Zlínského kraje, která zohledňuje kvalitu provedených oprav, využití stavby i aktivitu vlastníků v oblasti péče o kulturní dědictví.

V letech 2008–2025 bylo podáno celkem 57 návrhů na udělení tohoto uznání a oceněno 16 níže uvedených staveb. V roce 2013 a 2020 nebylo uznání Lidová stavba roku uděleno.

Vítězné stavby 2008–2025	
2008	Vinohradnická stavba – nadzemní lisovna (búda) ve vesnické památkové rezervaci – Veletiny-Stará Hora
2009	Usedlost č. p. 6, Komňa
2010	Soubor staveb usedlosti zv. „ŠENK“ č. p. 18 Orságů–Bitalovských, Karolinka
2011	Vinohradnická stavba ve Vesnické památkové rezervaci Veletiny-Stará Hora

2012	Fojtská usedlost – Mikuláščíkovo fojtství č. p. 60, Jasenná
2013	<i>Uznání nebylo uděleno</i>
2014	Venkovská usedlost č. p. 37, Zlámanec
2015	Domek č. p. 256, ul. Říčanská, Vizovice
2016	Usedlost č. p. 115, Vlachovice
2017	Trchalíkova usedlost č. p. 210, Šumice
2018	Dům č. p. 77 včetně stodoly, sloužící jako obecní muzeum, Bystřice pod Lopeníkem
2019	Venkovský dům č. p. 74 a sušárna ovoce, Rokytnice u Vsetína
2020	<i>Ročník nerealizován</i>
2021	Rodový shluk Orságů, Chalupy Pod šenkem č. p. 285 Karolinka-Raťkov
2022	Venkovský dům č. p. 302, Bojkovice
2023	Venkovský dům č. p. 174, Tupesy
2024	Dům č. p. 4 a jeho prostředí v Návojně
2025	Chalupa Hajan č. p. 21 v Lužné

Chalupa Hajan č. p. 21 v Lužné

Zpracováno: ve Zlíně, prosinec 2025